

Sygn. akt VIII U 1340/13

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 12 marca 2014 r.

Sąd Okręgowy w Gdańsku VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSO Elżbieta Trybulec-Czernek

Protokolant: st. sekr. sąd. Barbara Urmańska

po rozpoznaniu w dniu 06 marca 2014 r. w Gdańsku

sprawy R. E.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G.

o prawo do emerytury

na skutek odwołania R. E.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G.

z dnia 13 czerwca 2013 r. nr (...)

zmienia zaskarżoną decyzję i przyznaje ubezpieczonemu R. E. prawo do emerytury od dnia 01 kwietnia 2013r. i stwierdza, że pozwany nie ponosi odpowiedzialności za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji.

/na oryginale właściwy podpis/

Sygn. akt VIII U 1340/13

Artykuł I. U Z A S A D N I E N I E

Decyzją z dnia 13 czerwca 2013 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G. odmówił wnioskodawcy R. E. prawa do emerytury z tytułu pracy w szczególnych warunkach, bowiem nie udowodnił on 15 lat pracy w szczególnych warunkach, a jedynie 10 lat, 2 miesiące i 17 dni.

W odwołaniu od powyższej decyzji ubezpieczony R. E. wskazał, iż „odwołuje się od decyzji z dnia 13 czerwca 2013 roku ponieważ się z nią nie zgadza”. Ubezpieczony nie wskazał żadnych zarzutów pod adresem zaskarżonej decyzji.

W odpowiedzi na odwołanie pozwany wniósł o jego oddalenie, podtrzymując stanowisko zawarte w zaskarżonej decyzji. Organ rentowy wskazał, iż przy ustalaniu prawa do emerytury uwzględnił do okresów wykonywania pracy w szczególnych warunkach okresy: od 07 listopada 1972 r. do 24 kwietnia 1973 r., od 12 maja 1975 r. do 30 września 1976 r., od 25 maja 1979 r. do 31 marca 1983 r. oraz od 14 kwietnia 1983 r. do 20 marca 1997 r. – z tytułu zatrudnienia w (...)S.A. – z wyłączeniem okresów przebywania na zwolnieniu lekarskim po 14 listopada 1991 r. oraz od 04 maja 1983 r. do 19 lutego 1984 r., od 20 lutego 1984 r. do 31 grudnia 1984 r. od 01 lutego 1985 r. do 30 czerwca 1985 r. z tytułu zatrudnienia w (...) w G..

W piśmie z dnia 30 września 2013 r. ubezpieczony wniósł o uwzględnienia jako pracy wykonywanej w warunkach szczególnych okresów zatrudnienia od 01 października 1976 r. do 07 grudnia 1978 r. w (...)w G. oraz od 01 września 1988 r. do 15 maja 1992 r. w (...)w S..

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Wnioskodawca R. E. urodził się w dniu (...).

Niesporne.

W dniu 29 kwietnia 2013 roku R. E. złożył w Zakładzie Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G. wniosek o przyznanie prawa do emerytury.

Wnioskodawca nie jest członkiem otwartego funduszu emerytalnego.

W toku postępowania przed organem rentowym wnioskodawca udowodnił 27 lat, 4 miesiące i 13 dni okresów składkowych i nieskładkowych, w tym 10 lat, 2 miesiące i 17 dni pracy w warunkach szczególnych.

Do okresów pracy w warunkach szczególnych organ rentowy nie zaliczył okresów zatrudnienia wnioskodawcy od 01 października 1976 r. do 07 grudnia 1978 r. oraz od 01 września 1988 r. do 15 maja 1992 r.

Decyzją z dnia 13 czerwca 2013 roku organ rentowy odmówił wnioskodawcy prawa do emerytury z tytułu pracy w szczególnych warunkach z uwagi na fakt, iż wnioskodawca nie udowodnił 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Niesporne.

W okresie od 01 października 1976 r. do 07 grudnia 1978 r. ubezpieczony był zatrudniony stale i w pełnym wymiarze czasu pracy w (...)w G. na stanowisku wycinacza – oczyszczacza kadłubowego. W brygadzie wycinaczy-oczyszczaczy pracowało ok. 10 pracowników. Wnioskodawca za pomocą elektrody węglowej wycinał i oczyszczał styki z sekcji, z których składały się statki. Praca odbywała się w zadymieniu, hałasie, huku, pracownicy używali tłumików do uszu.

W okresie od 01 września 1988 r. do 15 maja 1992 r. wnioskodawca był zatrudniony, stale i w pełnym wymiarze czasu pracy w (...)w S. na stanowisku spawacza. Brygada liczyła 4-6 spawaczy, zarówno z uprawnieniami gazowymi, jak i elektrycznymi. Praca spawaczy polegała na remontach kilbloków w dokach, na placach przydokowych na terenie stoczni. Były to podstawy pod statek, na których budowało się statki. Ubezpieczony spawał zarówno gazowo jak i elektrycznie. Pracowano w odzieży ochronnej. Była to praca jednozmianowa. Z tytułu pracy w warunkach szczególnych pracownicy otrzymywali dodatek do wynagrodzenia. Po zakończeniu pracy na terenie stoczni pracowano na terenie ośrodka wypoczynkowego w W. przy stawianiu hangaru, przejścia nad ulicą.

Dowód: świadectwo pracy – k.5,9 plik I akt ZUS, kartoteka osobowa – akta osobowe – k.32 akt sprawy, koperta, kserokopia legitymacji ubezpieczeniowej – k.21 kat sprawy, koperta, zeznania świadka T. C., M. K., I. F. – protokół z dnia 23 stycznia 2014 r. – zapis na płycie CD – k.51 koperta, zeznania świadka S. K. – protokół z dnia 06 marca 2014 r. – zapis na płycie CD – k.56 koperta, zeznania wnioskodawcy przesłuchanego w charakterze strony – protokół z dnia 06 marca 2014 r. – zapis na płycie CD – k.56 koperta.

Stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o dokumenty złożone do akt sprawy, w tym akt ubezpieczeniowych, akt osobowych, których wiarygodność nie była kwestionowana w trakcie postępowania przez żadną ze stron, zatem również Sąd uznał je za miarodajne dla dokonania ustaleń. Sąd dał wiarę zeznaniom świadków T. C., M. K., I. F., S. K. oraz zeznaniom wnioskodawcy przesłuchanego w charakterze strony jako spójnym, zgodnym, wzajemnie się uzupełniającym oraz zgodnym z logiką i zasadami doświadczenia życiowego.

Sąd zważył, co następuje:

Artykuł III. Odwołanie wnioskodawcy R. E. należało uwzględnić.

Przedmiotem sporu w niniejszej sprawie jest prawo do emerytury określonej w przepisie art. 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j. Dz. U. z 2009, Nr 535 poz. 1227 ze zm.), zgodnie z którym ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 roku przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy osiągnęli okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 65 lat - dla mężczyzn, 60 dla kobiet, okres składkowy i nieskładkowy wynoszący co najmniej 25 lat dla mężczyzn, 20 dla kobiet, nie przystąpili do otwartego funduszu emerytalnego albo złożyli wniosek o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa.

Wnioskodawca swoje prawo do emerytury w obniżonym do 60 lat wieku emerytalnym wiąże z wykonywaniem pracy w warunkach szczególnych, a zatem stosownie do art. 32 ust. 4 ustawy emerytalnej wymaganym jest, aby wykazał on na dzień 1 stycznia 1999 roku 15-letni okres pracy w szczególnych warunkach, o którym mowa w § 4 ust. 1 pkt 3 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8, poz. 43, ze zm.), t.j. pracy wymienionej w wykazie A tegoż rozporządzenia.

Wskazać należy, iż zgodnie z przepisem § 2 ust. 1 ww. rozporządzenia, okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy. Okresy pracy natomiast, o których mowa w ust. 1, stwierdza zakład pracy, na podstawie posiadanej dokumentacji, w świadectwie wykonywania prac w szczególnych warunkach, wystawionym według wzoru stanowiącego załącznik do przepisów wydanych na podstawie § 1 ust. 2 rozporządzenia lub w świadectwie pracy (§ 2 ust. 2).

Trzeba zwrócić uwagę, że zgodnie z utartą praktyką i orzecznictwem, w postępowaniu przed sądem okresy zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, przewidziane rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze mogą być ustalane także innymi środkami dowodowymi niż dowód z zaświadczenia z zakładu pracy (por. uchwała Sądu Najwyższego z dnia 10 marca 1984 r., III UZP 6/84 oraz uchwała Sądu Najwyższego z dnia 21 września 1984 r. III UZP 48/84), a więc wszelkimi dopuszczalnymi przez prawo środkami dowodowymi.

Bezspornym jest, iż wnioskodawca ukończył 60 rok życia, udokumentował okres składkowy i nieskładkowy w wymiarze powyżej 25 lat oraz nie jest członkiem OFE.

Bezspornie zatem, wnioskodawca, poza 15-letnim stażem pracy w warunkach szczególnych przebyłym do dnia 1 stycznia 1999 roku, spełnia wszystkie pozostałe wymienione w art. 184 ust. 1 i 2 ustawy emerytalnej warunki do przyznania dochodzonego świadczenia.

Wobec powyższego, przedmiotem sporu pozostawało jedynie ustalenie, czy za zatrudnienie w szczególnych warunkach mogą zostać uznane okresy zatrudnienia wnioskodawcy od 01 października 1976 r. do 07 grudnia 1978 r. oraz od 01 września 1988 r. do 15 maja 1992 r.

Sąd uznał zatem za zasadne ustalić charakter pracy wnioskodawcy w spornych okresach. Zaznaczyć należy, iż prawo do emerytury z tytułu pracy w szczególnych warunkach przysługuje wówczas, gdy ubiegający się o prawo wykonywał prace w szczególnych warunkach stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku. Decydujące znaczenie ma rodzaj i wymiar wykonywanej pracy, a nie przedłożenie odpowiedniego świadectwa pracy w szczególnych warunkach, ze wskazaniem stanowiska pracy określonego w wykazie prac w szczególnych warunkach,

których wykonywanie uprawnia do niższego wieku emerytalnego. Jak zauważył Sąd Najwyższy - określanie dla celów emerytalnych stanowisk pracy jako „pracy wykonywanej w szczególnych warunkach” w rozumieniu wykazów stanowiących załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8, poz. 43 ze zm.) nie należy do kompetencji pracodawcy (vide: wyrok z dnia 22 czerwca 2005r., sygn. akt I UK 351/04, OSNP 2006/5-6/90).

Sąd w związku z tym przeprowadził na tę okoliczność postępowanie dowodowe z dokumentów z akt ubezpieczeniowych, akt osobowych nadesłanych przez (...)S.A, zeznań świadków oraz wnioskodawcy przesłuchanego w charakterze strony.

W sądowym postępowaniu odwoławczym, jak już wskazano, okresy zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze mogą być ustalane także innymi środkami dowodowymi niż dowód z zaświadczenia zakładu pracy (por. uchwała Sądu Najwyższego z dnia 10 marca 1984 r., III UZP 6/84, Lex Polonica, uchwała Sądu Najwyższego z dnia 21 września 1984 r., III UZP 48/84, Lex Polonica). Powtórzyć należy, iż decydujące znaczenie ma rodzaj i wymiar wykonywanej pracy, a nie przedłożone świadectwo pracy w szczególnych warunkach, określające stanowisko pracy, ponieważ o zaliczeniu danego rodzaju pracy do wykonywanej w szczególnych warunkach decyduje nie nazwa zajmowanego stanowiska, ale charakter wykonywanych czynności.

Po przeprowadzonym postępowaniu dowodowym Sąd stwierdził, iż wnioskodawca wykonywał pracę w warunkach szczególnych w spornych okresach od 01 października 1976 r. do 07 grudnia 1978 r. oraz od 01 września 1988 r. do 15 maja 1992 r. Fakt wykonywania przez wnioskodawcę pracy w szczególnych warunkach w ww. okresach zatrudnienia znajduje potwierdzenie w zebranych w sprawie materiale dowodowym.

Niewątpliwie fakt wykonywania pracy w warunkach szczególnych w okresie od 01 października 1976 r. do 07 grudnia 1978 r. w charakterze wycinacza – oczyszczacza kadłubowego potwierdziły zeznania świadków T. C. oraz M. K., którzy zgodnie zeznali, iż w spornym okresie ubezpieczony pracował razem z nimi w brygadzie, wycinając i oczyszczając za pomocy elektrody węglowej styki z sekcji, które następnie były spawane przez spawaczy. Zdaniem Sądu, przesłuchani w sprawie świadkowie posiadają odpowiednią wiedzę na temat charakteru wykonywanej przez wnioskodawcę pracy, byli zatrudnieni wraz z nim w tym samym okresie, w tym samym zakładzie pracy. Zatem wysnuć należy z powyższego wniosku, iż przesłuchani świadkowie są najlepiej zorientowani co do charakteru i specyfiki pracy wnioskodawcy w spornym okresie. Sąd nie znalazł jakichkolwiek podstaw, by kwestionować wiarygodność zeznań świadków w zakresie ustaleń dotyczących charakteru pracy wnioskodawcy w spornym okresie.

Fakt wykonywania przez wnioskodawcę pracy w warunkach szczególnych w okresie od 01 października 1976 r. potwierdzony został w dokumencie w postaci kartoteki osobowej. Z kartoteki osobowej wynika niewątpliwie, iż w ww. spornym okresie wnioskodawca pracował jako wycinacz-oczyszczacz.

Natomiast fakt wykonywania pracy w warunkach szczególnych w okresie od 01 września 1988 r. do 15 maja 1992 r., w charakterze spawacza, potwierdziły zeznania świadków I. F. i S. K., które były zgodne z zeznaniami wnioskodawcy przesłuchanego w charakterze strony. Świadczenie szczegółowo wskazali zakres wykonywanych przez wnioskodawcę czynności, podając, iż stale i w pełnym wymiarze czasu pracy pracował on zarówno przy spawaniu gazowym jak i elektrycznym przy remontach kilbloków w dokach i na placach przydokowych na terenie stoczni, następnie zaś na budowie na terenie ośrodka wypoczynkowego w W..

Po przeprowadzeniu postępowania dowodowego, Sąd doszedł do przekonania, że okres zatrudnienia wnioskodawcy od 01 października 1976 r. do 07 grudnia 1978 r. winien zostać potraktowany jako okres pracy w szczególnych warunkach. Sąd Okręgowy zważył, iż praca wykonywana przez ubezpieczonego w w/w okresie stanowiła pracę wykonywaną bezpośrednio przy budowie i remoncie statków na stanowiskach znajdujących się na tych statkach, pochylniach, dokach i przy nabrzeżach, polegającą na wycinaniu i oczyszczaniu przy pomocy elektrody węglowej styków z sekcji, z których składały się statki. Praca ta stanowi więc pracę wymienioną w wykazie A, Dziale III „W hutnictwie i przemyśle metalowym”, pod poz. 90. Wskazać należy, iż w Zarządzeniu Ministra Hutnictwa i Przemysłu

Maszynowego z 30 marca 1985 r. w sprawie stanowisk pracy, na których wykonywane są prace w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze w zakładach pracy resortu hutnictwa i przemysłu maszynowego (Dz. Urz. MHiPM z 1985 r. nr. 1-3 poz. 1) w dziale III, pod poz. 90 pkt 52 wskazano stanowisko wycinacza i oczyszczacza kadłubowego.

Po przeprowadzeniu postępowania dowodowego, Sąd doszedł również do przekonania, że okres zatrudnienia wnioskodawcy od 01 września 1988 r. do 15 maja 1992 r. winien zostać potraktowany jako okres pracy w szczególnych warunkach. W tym okresie wnioskodawca stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał pracę w szczególnych warunkach, tj. pracę wymienioną w wykazie A, stanowiącym załącznik do ww. rozporządzenia, w dziale XIV, pod poz. 12, tj. prace przy spawaniu i wycinaniu elektrycznym, gazowym, atomowowodorowym.

Uwzględnienie spornych okresów zatrudnienia od 01 października 1976 r. do 07 grudnia 1978 r. oraz od 01 września 1988 r. do 15 maja 1992 r. wskazuje, iż staż pracy wnioskodawcy w warunkach szczególnych jest dłuższy niż wymagany ustawą, a zatem, zgodnie z przepisem § 4 cytowanego rozporządzenia, oznacza spełnienie tego wymogu do przyznania wnioskodawcy świadczenia emerytalnego w wieku obniżonym.

W ocenie Sądu, wnioskodawca spełnił wszystkie przesłanki dla nabycia emerytury w obniżonym wieku, ponieważ ukończył 60 rok życia, udokumentował okres składkowy i nieskładkowy w wymiarze powyżej 25 lat, nie jest członkiem OFE, a także spełnił przesłankę co najmniej 15 lat zatrudnienia w szczególnych warunkach.

Z wyżej przytoczonych względów, Sąd, na mocy art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. w związku z cytowanymi wyżej przepisami, zmienił decyzję organu rentowego i przyznał wnioskodawcy prawo do emerytury z tytułu pracy w szczególnych warunkach od 01 kwietnia 2013 r., mając na uwadze dyspozycję art. 129 w zw. z art. 100 ust. 1 cyt. ustawy emerytalnej. Działając na podstawie art. 118 ust. 1a ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, Sąd wnioskując a contrario, nie stwierdził odpowiedzialności pozwanego organu rentowego za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji, mając na uwadze fakt, iż dopiero wyniki niniejszego postępowania dowodowego pozwoliły na poczynienie wiążących ustaleń, co do charakteru zatrudnienia ubezpieczonego mającego wpływ na prawo do wnioskowanego świadczenia.

SSO Elżbieta Trybulec – Czernek